

Uppdraget

§ ***Alla barn och elever*** i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de ***utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt*** enligt utbildningens mål.

--

.

Skollagen kap 3 §2

Likvärdig

En skola är aldrig bättre än den undervisning skolan ger eleverna

Undervisningen skall
Styrningen i läroplanerna är tydlig

För att öka elevernas måluppfyllelse och skapa ökad
studiero måste det erbjudas
likvärdig och skicklig undervisning i alla klassrum

I en klass som inte fungerar på ett bra/önskat sätt och/eller där inte elevernas måluppfyllelse inte når dit den skulle kunna nå kan vi konstatera:

- Det är sällan fel på eleverna
- Det är sällan fel på pedagogen
- **Felet hittar du nästan alltid i arbetsmetoderna!**

Vad **gör** en skicklig lärare?

Det är ofta större skillnader i undervisningens kvalitet inom en skola än mellan skolor

Framgångsrik undervisning för lärande

Eleverna och forskningen kommer fram till liknande faktorer

Hirsh (2020) – summering av vad eleverna säger	Hattie & Zierer (2019) – framgångsrik undervisning
Lärare som skapar <i>trygga förlåtande lärmiljöer</i>	... att lärande kan ske på en plats där det är <i>tryggt att göra misstag</i> och <i>lära av varandra</i> .
Lärare som skapar relationer som bygger på <i>ömsesidig respekt</i>	Jag <i>bygger upp relationer</i> och tillit
Lärare som <i>delar ansvaret för lärandet</i> med eleverna	Jag ägnar lika mycket åt <i>dialog</i> som monolog
Lärare som <i>anpassar undervisningen</i> till klasser och individer	Jag <i>strävar efter utmaningar</i> och inte bara att man "ska göra sitt bästa".
Lärare som kommunicerar att <i>lärande är möjligt för alla</i>	Jag är en förändringsagent och tro <i>att alla kan bli bättre</i>
Lärare som visar <i>passion för undervisning och lärande</i>	Jag berättar redan från början hur <i>framgångsrik påverkan</i> kan se ut
Lärare som utformar <i>lektioner som skapar motivation</i>	Jag <i>diskuterar</i> min uppfattning om framsteg och min påverkan <i>med mina kollegor och elever</i>
Lärare som betonar <i>kunskapens användarvärde framför formella krav</i>	Jag <i>ger eleverna återkoppling och hjälper dem att förstå den</i> och tolkar och agerar utifrån den återkoppling jag får

Skillnader mellan arbetssätt

Traditionellt tänkande

- Eleverna är problemet
- Jag gör **mitt** arbete
- Förändra elever
- Lita inte på andra
- Vem gjorde fel?
- Fördela skuld

Processororienterat tänkande

- Processen är problemet inte individen
- Alla hjälper till
- Förändra processer och beteenden
- Samarbeta
- Vad tillät felet att uppstå?
- Rätta till och lär tillsammans

Vilket arbetssätt har ni valt?

Tio dimensioner av skicklig undervisning

Likvärdighet

- *Mål som utgångspunkt för lärande*
 - *Elevernas delaktighet i lärandet*
 - *Synliggörande av lärande*
 - *Användning av respons*
 - *Lärandemiljö*
-
- *Lektionens planering och genomförande*
 - ***Lärarens ledarskap i klassrummet***
 - *Stöd till elever med olika behov*
 - *Användning av rutiner*
 - *Samarbetslärande*

Ledarstilar

Gynnsam

UTVECKLANDE

Föredöme
Personlig omtanke
Inspiration och motivation

Individuell utveckling

KONVENTIONELL

Krav och
Belöning

Eftersträva
överenskommelser

Kontroll

Vidta nödvändiga åtgärder

Krav och
Belöning

Piska och morot

Kontroll

Överkontroll

DESTRUKTIV

Organisatoriskt resultat

Gynnsamt

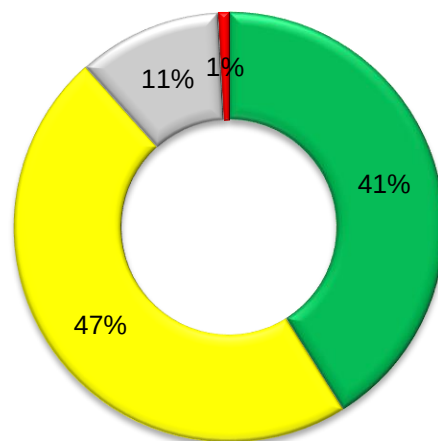
Aktiv

Passiv

23-08-15

Lärarens ledarskap i klassrummet F-6

241 lektioner

■ Lärarens ledarskap i klassrummet

■ Läraren använder ett utvecklande ledarskap med fokus på att inspirera och motivera

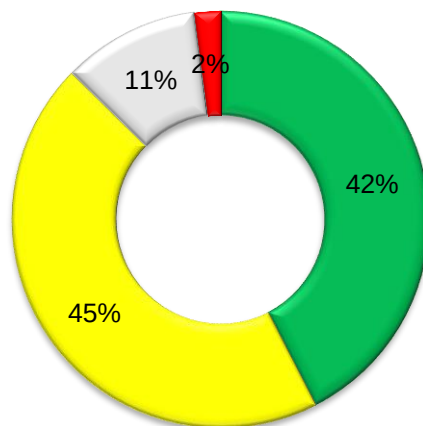
■ Läraren använder ett tydligt och anpassat ledarskap (konventionellt ledarskap)

■ Läraren använder ett ledarskap som inte är anpassat till situationen

■ Läraren utövar ett otydligt ledarskap eller ickeledarskap

Lärarens ledarskap i klassrummet 7-9

245 lektioner

Tio dimensioner av skicklig undervisning

Studiero

- *Mål som utgångspunkt för lärande*
 - ***Elevernas delaktighet i lärandet***
 - *Synliggörande av lärande*
 - *Användning av respons*
 - *Lärandemiljö*
-
- *Lektionens planering och genomförande*
 - ***Lärarens ledarskap i klassrummet***
 - *Stöd till elever med olika behov*
 - ***Användning av rutiner***
 - *Samarbetslärande*

"Hundra" sätt att inte skapa studiero

- Undvik alla rutiner
- Låt eleverna välja fritt var de skall sitta
- Undvik struktur på lektionen
- Låt inte eleverna veta vad de skall lära
- Undvik "entry ticket" och "exit ticket"
- Haka upp dig på elever som stör
- Fokusera på straff för oönskade beteenden
- Skapa ingen relation med eleverna
- Kräv respekt men visa ingen tillbaka
- Bry dig inte om elever som inte hänger med
- Förvänta dig inte att eleverna kommer i tid
- Ha låga förväntningar generellt på eleverna
- Planera och följ planen oavsett vad som än händer.
- mm

Ni kan under första veckorna i stor utsträckning påverka hur läsåret blir för era nya klasser.

Varje lärare behöver skapa sina egna relationer med varje klass. Grunden för dessa relationer läggs under de första veckorna ni har klassen.

Teamutvecklande läsårsstart

Klassens utveckling

Trygghet
Tillhörighet

Opposition
Konflikt

Tillit
Struktur

Arbete
Produktivitet

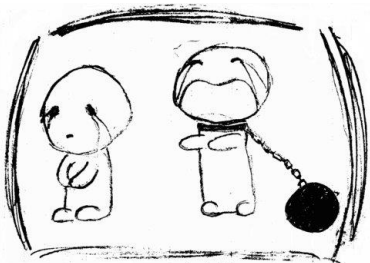
Arbetsamt

Frustrerande

Belöningen

Fas 1

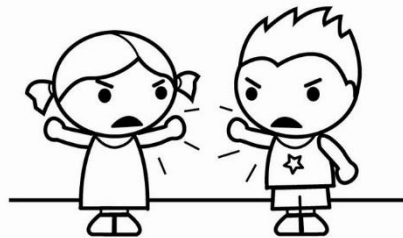
Osäkerhet
Avvaktande
Rädd göra fel
Behöver regler
Bekräftelsebehov
Ledarberoende

Pedagogen leder främst
med "chefskap"

Fas 2

Rollsökning
Oenighet
Subgrupper
Ifrågasätter
Konflikter

Pedagogen använder
främst "coachande
ledarskap"

Fas 3

Tillit
Ökad struktur
Kommunikation
Samarbete
Vilja vara lika

Pedagogen leder främst
genom att "delegera och
stötta"

Fas 4

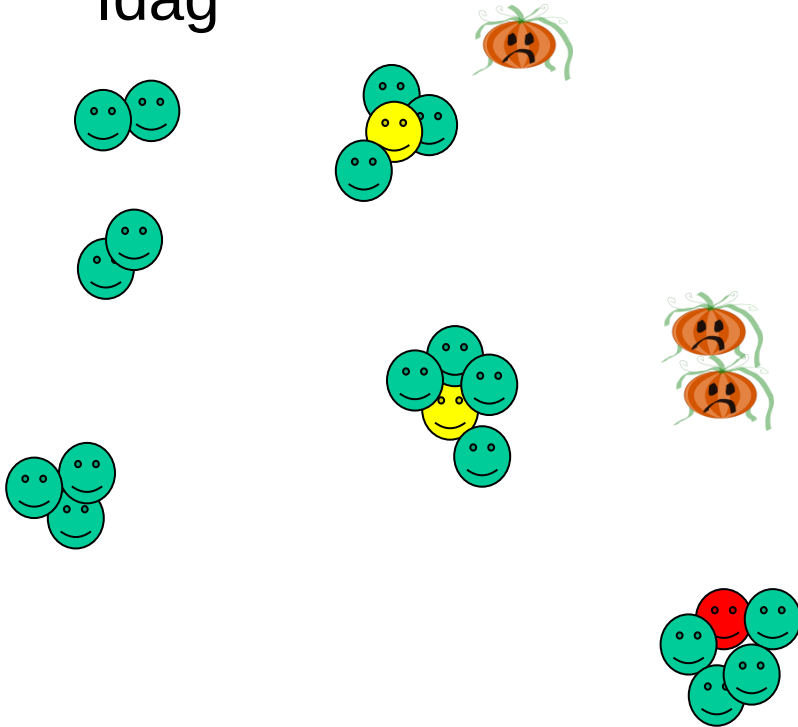
Gemensamma
mål
Effektivitet
Sammanhållning
Uppmuntrar
framgång

Ledaren finns med som
expert och visar förtroende

Basgrupper (skapar trygghet och tillhörighet)

Idag

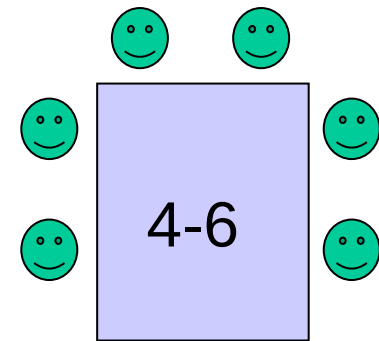

20 elever ger $\frac{20 \times 19}{2} = 190$ relationer

30 elever ger 435 relationer

I morgon?

6 elever ger $\frac{6 \times 5}{2} = 15$ relationer

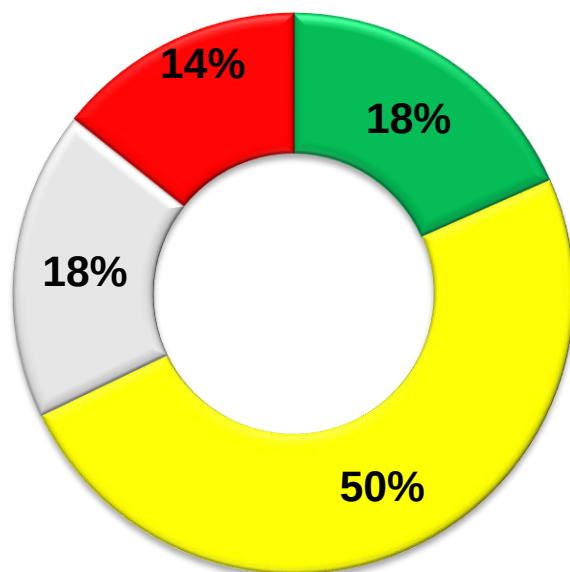
4 elever ger 6 relationer

Exempel på effektiva rutiner

- **En gemensam lektionsrutin på skolan**
- **"Varsågoda"** Skilj på instruktion och att börja göra
- Rutin vid byte av moment
- Rutin vid utdelning/insamling av arbetsmateriel
- Rutin då du ger en ny uppgift
- Rutin då du kontrollerar vad eleverna uppfattat eller lärt
- Rutiner vid förflyttningar
- Rutiner vid lektionens slut

Tränade rutiner betyder mer för studieron än fler vuxna i klassrummet

Användning av rutiner 7-9 (245 lektioner)

- Läraren och klassen använder tillsammans väl intränade och effektiva rutiner
- Läraren och klassen använder rutiner, men de är inte tränade
- Vissa rutiner används, men inte på ett effektivt sätt
- Inga stödjande rutiner används under lektionen

Tio dimensioner av skicklig undervisning

Lärprocessen

- *Mål som utgångspunkt för lärande*
 - *Elevernas delaktighet i lärandet*
 - *Synliggörande av lärande*
 - *Användning av respons*
 - *Lärandemiljö*
-
- *Lektionens planering och genomförande*
 - *Lärarens ledarskap i klassrummet*
 - *Stöd till elever med olika behov*
 - *Användning av rutiner*
 - *Samarbetslärande*

Tre centrala områden som är avgörande för undervisningens kvalitet

1. Undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd
2. Eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar
3. Eleverna görs delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande

Skolinspektionen 2020

Vilken fokus är vanligast på din skola?

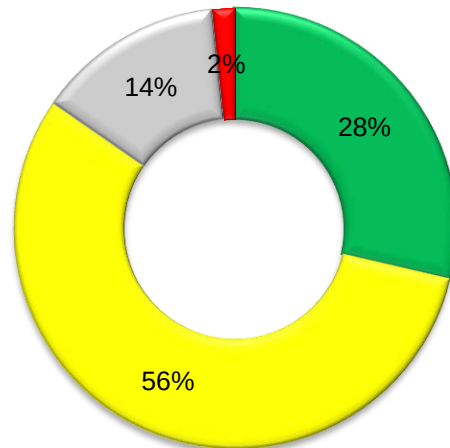
- **Lärandefokus**

- Lärandeprocessen i fokus, stöds av lärandemål
- Respons under lärandet
- Var är du?, Vart skall du? Vad behöver du lära för att komma dit?
Vilket stöd behöver du för att lära ? Vad har du lärt?

- **Görandefokus**

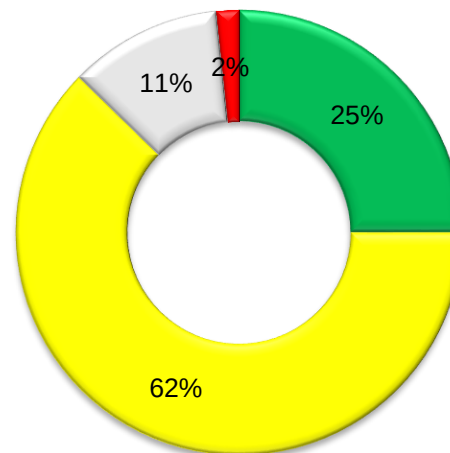
- Producera i fokus
- Feedback efteråt
- Produktionsmål (Hur många sidor?, Hur många tal?)
- Vad har du hunnit göra?

Lärandemiljö F-6 (241 lektioner)

- I klassrummet råder fokus på lärandet
- I klassrummet råder fokus på arbetet (görandet)
- I klassrummet finns bristande fokus hos majoriteten av eleverna
- I klassrummet är eleverna och läraren ofokuserade

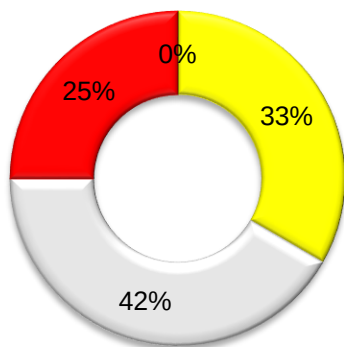
Lärandemiljö 7-9 (244 lektioner)

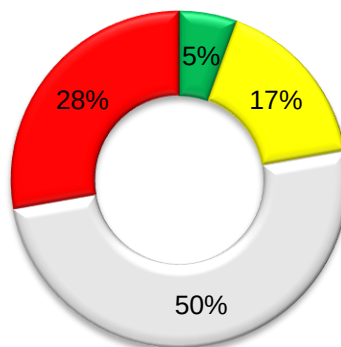
Mål som utgångspunkt för lärandet

Besök 1

Skola 1

Skola 2

■ Lärare och elever har samma uppfattning av lektionens mål

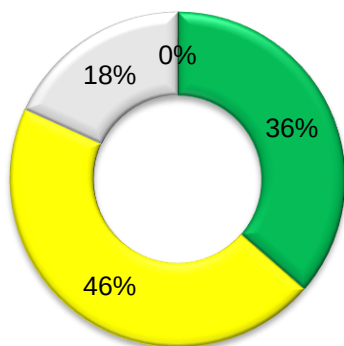
■ Lärarna anger lärandemål, men de är inte fullt förstådda av eleverna

■ Mål finns men de är inte tydligt formulerade i tal eller skrift

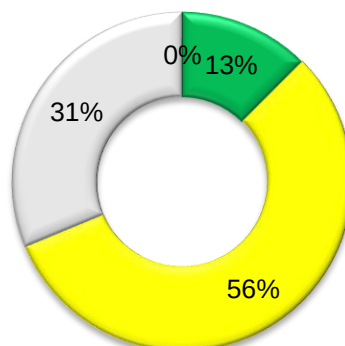
■ Inga mål används som utgångspunkt för elevernas lärande

Besök 2

Skola 1

Skola 2

23-08-15

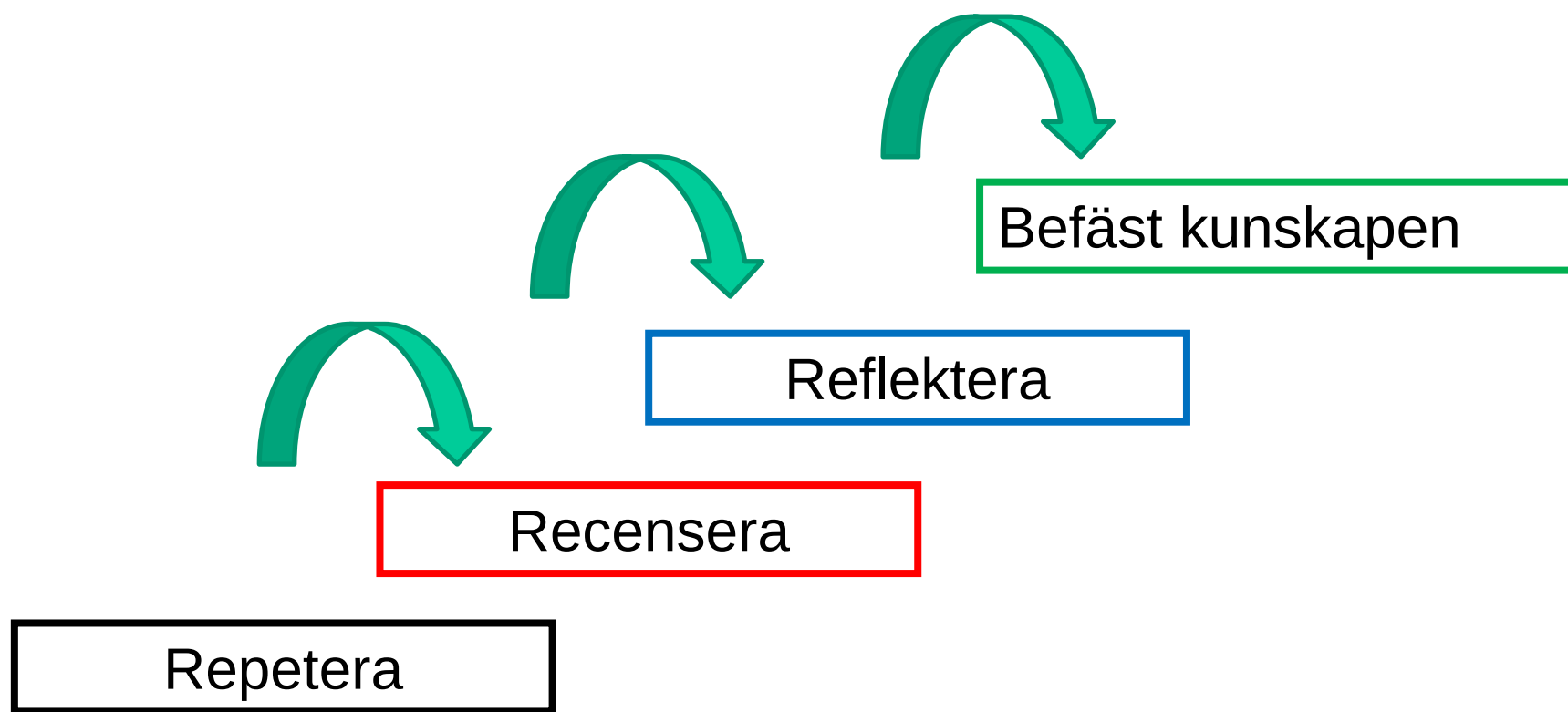
Trender respons

- Lärarna är duktiga på att ge eleverna respons som eleverna kan använda i lärandeprocessen
- Eleverna behöver träna på självbedömning och kamratrespons. Det gör att lärandet ökar och relationerna fördjupas mellan eleverna

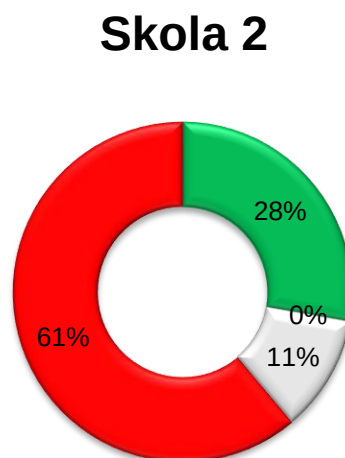
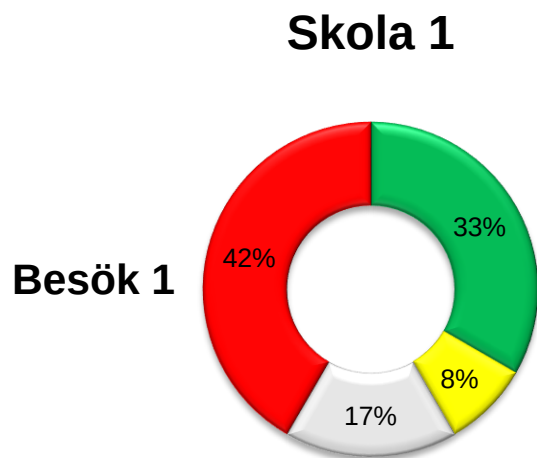

Repetition och reflektion är kunskapens moder

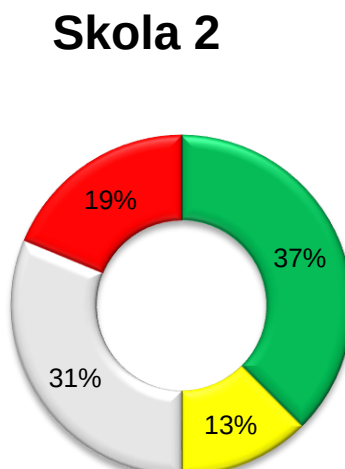
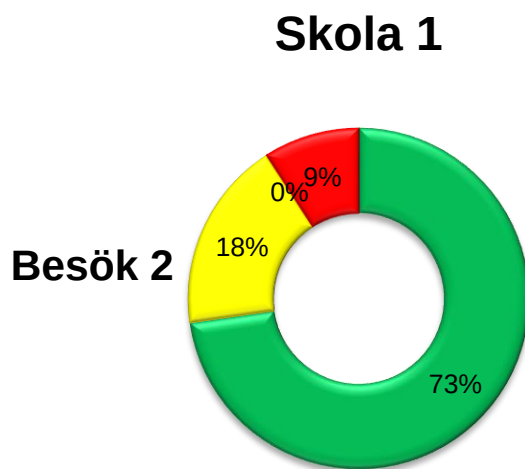
Reflektionstrappan

Synliggörande av lärandet

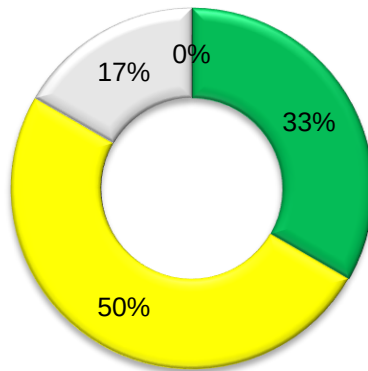

- Läraren utvärderar och reflekterar över lärandet under lektionen tillsammans med eleverna
- Läraren och eleverna utvärderar och reflekterar enskilt över lärandet under lektionen
- Läraren utvärderar enligt eget uttalande elevernas lärande efter lektionen
- Ingen utvärdering sker av vad eleverna lärt under lektionen

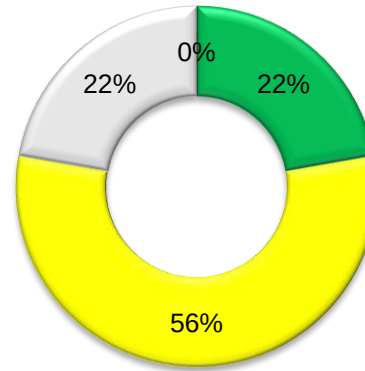

Elevers delaktighet i lärandet

Skola 1 mars

Skola 2 mars

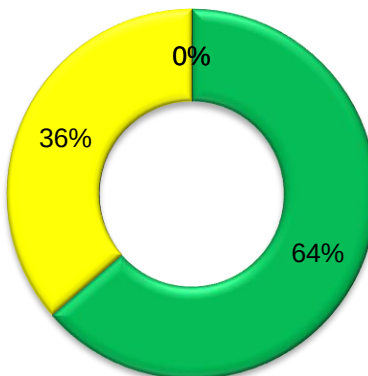
■ Eleverna visar stor delaktighet under lektionen och tar stort ansvar för sitt lärande

■ Eleverna är delaktiga under lektionen och tar ett visst ansvar för sitt lärande

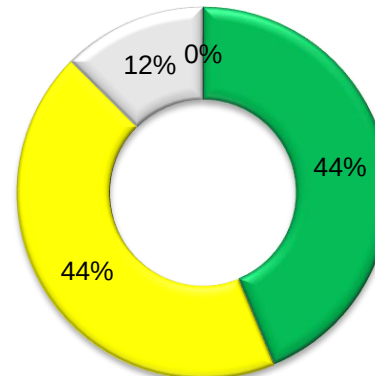
■ Eleverna visar en viss delaktighet under lektionen men tar inget ansvar för sitt lärande

■ Eleverna är passiva och tar inget ansvar för sitt lärande

Skola 1 april

Skola 2 maj

23-08-15

Tio dimensioner av skicklig undervisning

Arbetsformer

- *Mål som utgångspunkt för lärande*
 - *Elevernas delaktighet i lärandet*
 - *Synliggörande av lärande*
 - *Användning av respons*
 - ***Lärandemiljö***
-
- ***Lektionens planering och genomförande***
 - *Lärarens ledarskap i klassrummet*
 - ***Stöd till elever med olika behov***
 - *Användning av rutiner*
 - ***Samarbetslärande***

Strukturerat lära tillsammans

Trio

Lärpar

Samarbetsgrupp

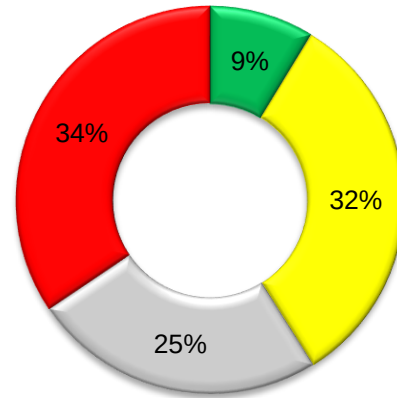
Effektivt samlärande

Effektiva grupparbeten – samlärande i någon form – kännetecknas av följande:

- Tydliga instruktioner
- Skapa uppgifter som kräver interaktion
- Ett tydligt syfte
- Kognitivt anpassade uppgifter
- Alla i gruppen är engagerade
- Eleverna får tillräckligt med tid att utföra uppgiften
- Eleverna vet hur man arbetar i grupp

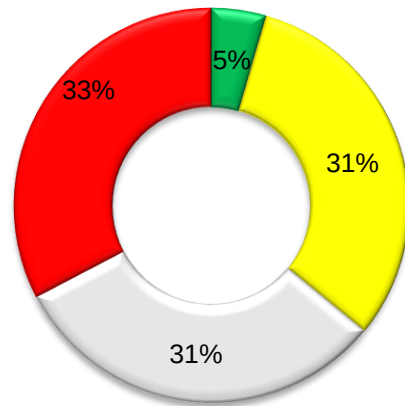
(Gibbons, 2013b, kap 2)

Samarbetslärande F-6 (241 lektioner)

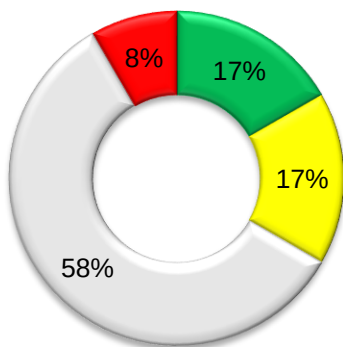
- Eleverna arbetar strukturerat i par eller grupper som är utbildade i samarbetslärande
- Eleverna arbetar i par eller grupper enligt lärarens anvisningar
- Eleverna får tillfälligt utan stöd från läraren arbeta i grupp eller par
- Eleverna arbetar endast enskilt

Samarbetslärande 7-9 (244 lektioner)

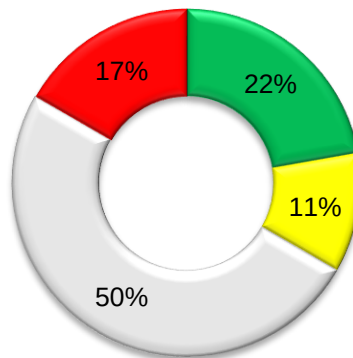

Stöd till elever med olika behov

Skola 1/mars

Skola 2/mars

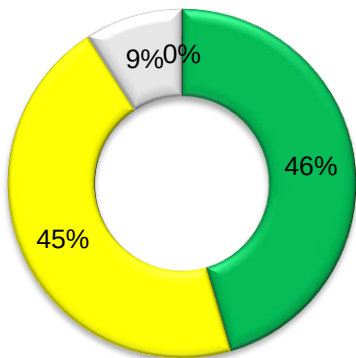
■ Lektionen är planerad och genomförd så att alla elevers behov blir tillgodosedda

■ Läraren anpassar efter hand lektionen/undervisningen efter elevernas olika behov

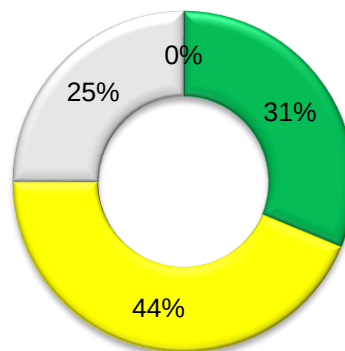
■ Läraren ger extra stöd till elever när de ber om hjälp

■ Läraren anpassar inte undervisningen/lektionen till elevernas olika behov

Skola 1/april

Skola 2 /maj

23-08-15

Kollegialt lärande	Kollektivt lärande
Fokus på den enskilda individens kompetensutveckling	Fokus på utveckling av skolans verksamhet i stort
Leder till ökad individuell kunskap och kompetens	Leder till gemensamma handlingsmönster
Är beroende av kunskapen och erfarenheterna hos de lärare som för tillfället finns på arbetsplatsen.	Är beroende av att gemensamma föreställningar om den egna organisationen främjar samarbete
Underlättas av att lärarna identifierar sig med sitt yrke.	Underlättas av att lärarna identifierar sig med sin skola.

(Rönström & Johansson, 2018, s. 403)

Ensam är inte stark

- Oavsett hur duktig du är och hur mycket du anstränger dig kommer du inte ensam kunna ge alla elever det de vill ha/behöver
- Ni behöver arbeta tillsammans för att hitta verktyg och arbetssätt som gör att ni kan nå alla individer och dela med er av resultatet.
- Ni måste också ta hjälp av eleverna. Genom att låta dem hjälpa varandra och samarbeta kan fler elever nå målen och bygga självkänsla

Har du frågor eller vill pröva lite tankar är du
välkommen att ta kontakt med mig

urban.hansson @ skolkompaniet.se

070-390 12 31

Lektionsobservationer med didaktiska samtal

5. Användning av respons för lärande

Utvecklingssteg	lakttagbara kriterier kan exempelvis vara
<i>Både läraren och eleverna använder respons för att utveckla lärandet i klassrummet</i>	• Eleverna får respons av både läraren och sina kamrater under arbetets gång. • Läraren kontrollerar hur eleverna förstått lärarens råd och stöd. • Eleverna uppmuntras att ge varandra respons. • Lärare och elever knyter responsen till någon form av hjälpmedel ex. lärandematrix.
<i>Läraren använder respons på ett sätt som utvecklar elevernas lärande</i>	• Läraren ger respons på ett sätt som stöttar eleverna i deras lärande. • Läraren kontrollerar hur eleverna uppfattat lärarens råd och stöd. • Eleverna tar vara på responsen och med hjälp av den utvecklar de sitt lärande. • Eleverna uppmuntras inte att ge varandra respons.
<i>Eleverna får respons, men på ett sätt som inte utvecklar deras lärande eller arbetsinsats</i>	• Läraren ger respons under lektionen till majoriteten av eleverna. • Läraren kontrollerar inte hur eleverna uppfattat lärarens råd och stöd. • Eleverna har inte fått lära sig hur de skall ta vara på responsen. • Responsen från läraren är inte framåtriktad i lärprocessen utan mer återkopplande till redan utfört arbete. (görandet)
<i>Eleverna får ingen respons av läraren under arbetets gång</i>	• Läraren ger ingen eller mycket lite respons till eleverna under lektionen. • Eleverna efterfrågar inte respons från lärare eller elever.

Observerar beteenden, vad läraren gör och säger. Ha inga synpunkter på hur läraren är som person (egenskaper).

Varje människa har rätt att vara den hen är, men som undervisande lärare finns beteenden som är bättre och sämre att använda i klassrummet.

Grunden för lyckade lektionsbesök med efterföljande didaktiska samtal är att fokus är utveckling inte bedömning

Efter samtalet skall pedagogen lämna rummet med stärkt självkänsla och med nya tankar och idéer kring hur hen kan utveckla sin undervisning

